

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АКТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

**JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN**

2026

10

**Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik (O'zbekiston)

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Musayev N.U. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Urakov D.J. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Zuyev A.S. – t.f.d., prof. (Rossiya)

Jesus Gil Fuensanta. – t.f.d., prof. (Ispaniya)

K.Yildirim. – t.f.d., prof. (Turkiya)

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Safayev N.S. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Tashimova F.S. – psix.f.d., prof. (Qozog'iston)

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

Nishanova O.Dj. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

To'xtayev X.P. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof. (O'zbekiston)

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof. (O'zbekiston)

Miroslav Ballay – PhD, prof. (Slovakiya)

Shirinoва R.X. – fil.f.d., professor. (O'zbekiston)

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Markov A.V. – fil.f.d., prof. (Rossiya)

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots. (O'zbekiston)

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2026

MUNDARIJA

Tarix

Abdullohirov R. Qashqadaryo vohasi aholisining Toshkent shahriga ichki migratsiyasi: translokall identitet, ijtimoiy kapital va madaniy gibrizatsiya	4
Bekmuradov S., Muxtorova G. Mo'g'ullar imperiyasida Alibek Yalavochning siyosiy va ma'muriy roli	7
Jumaniyozov F. The state of agriculture in the Khorezm people's soviet republic (1920-1924)	10
Qodirov N. Ijtimoiy-iqtisodiy institut sifatida mahallaning yoshlar ijtimoiy faolligini oshirishdagi ishtiroki	14
Qurbonaliyeva K., Parmanov Sh. Xorazmshoh Alouddin Muhammad II davrida zarb etilgan Kish zarbxonasi dinori	17
Mammadova N. The second Karabakh war and Azerbaijan's military-diplomatic strategy: An analysis of negotiations and the peace process	20
Ne'matullayev B., Abdullohirov R. Alisher Navoiy ilmiy-adabiy merosida axloqiy tarbiya va komil inson g'oyasi: etnologik tahlil	24
Parmanov Sh. Kesh shahrini rivojlangan o'rta asrlar davri shahar madaniyati	27
Primqulov J. Toshkentning tarixiy ma'muriy tuzilmasida o'rdalarning o'rni	31
Rasulova D. Frankofon hududlarda Markaziy Osiyo kolleksiyalarining shakllanishi hamda ilk representatsiyasi	34
Eshpulotov S. Samarqand davlat muzey-qo'riqxonasining xorijiy davlatlarga oid arxeologik kolleksiyalari	38
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdugafurova M., Jalolova G. Cultural effects on language acquisition	41
Abdulboqiyev A. Ijtimoiy tadbirkorlikni fuqarolik jamiyatining barqaror instituti sifatida	44
Abduraxmonov A. O'zbekistonda ijtimoiy tadbirkorlik va inklyuziv rivojlanish siyosatining zamonaviy tendensiyalari	47
Abduraxmanov I. Ekologik ta'lim-tarbiyaning metodologik asoslari: Zamonaviy paradigmalari va konseptual yondashuvlar	50
Abdusamatov X., Keldiyorova S. O'quvchilarda virtual o'yinlarga qaramlikning oldini olishda telefonsiz maktab va erkin o'yinlarning o'rni	54
Азимбаева Ш. Теоретические подходы к анализу внешней политики: Реализм, конструктивизм, постколониализм	57
Alishanli A. Psychological features of emotional intelligence in violent offenders	60
Асадова Х., Азимов С. Программа подготовки корпоративных тьюторов как фактор успешного внедрения технологии формирования профессиональных компетенций в нефтегазовой отрасли	63
Astanov X. O'zbekistonda moliya bozorlarini rivojlantirish istiqbollari	66
Babamuradova N. Tarjima xatolarini aniqlash va tahrirlashda sun'iy intellektdan foydalanish: ChatGPT-4 va DeepSeek bilan qiyosiy tajriba	69
Boltayeva G. Raqamli madaniyatni rivojlantirishda kompetensiyaviy yondashuvning roli: XXI asr kompetensiyalari tizimida axborot xavfsizligining o'rni	72
G'ayratov B. Korruptsiyaning ijtimoiy-falsafiy tahlilida tarixiy evolyutsiya va zamonaviy yondoshuvlar	76
Ganiyev B. Raqamli iqtisodiyot sharoitida tadbirkorlik faoliyatining ijtimoiy transformatsiyasi	79
G'aniyeva M. Gender tengligi va inson qadri konsepsiyasining o'zaro bog'liqligi: O'zbekiston tajribasining ijtimoiy-falsafiy tahlili	82
Davronov M., Shukurov D., Minamatov Y. Sun'iy intellekt yordamida axborot xavfsizligini ta'minlashning pedagogik tamoyillari	85
Djamiyev B. O'zbekistonda ko'ppartiyaviylik tizimi shakllanishi va rivojlanishining o'ziga xos jihatlari	88
Djuraev D. Xitoy tilida madaniyatlararo muloqotning o'ziga xos xususiyatlari	91
Yaqubov O. O'zbekistonda kibernetika siyosati va raqamli taraqqiyotning zamonaviy tendensiyalari	94
Yesenkulova N. Ijtimoiy ziddiyatlarga doir ijtimoiy-falsafiy, nazariy konsepsiyalar va yondashuvlarning mazmun va mohiyati	97
Ibragimova F. Higher education readiness for constructivist learning: from students' perspective	100
Ibrohimov I. Islom tafakkurida sunnat inkorчилиги: tarixiy ildizlar, metodologik asoslar va zamonaviy ko'rinishlar	103
Iskandarov N. Pedagogik yo'nalish talabalarining emotsional intellekti diagnostikasi	105
Islomova D. Markaziy Osiyo Rossiya, Xitoy va Qo'shma shtatlar o'rtasida: hamkorlikmi yoki raqobatmi?	109
Исмаилов М. Геймификация как инструмент развития цифровой компетентности будущего педагога-филолога	112
Kamolova K. Sharq falsafiy tafakkurida ayol fenomenining ijtimoiy-ma'naviy talqini	115
Karimov G'. Qadrsizlanish fenomeni: mazmun-mohiyati, shakllari va ijtimoiy oqibatlar	118
Karimova A. 9-sinf kimyo kursida "Uglerodning fizik va kimyoviy xossalari" mavzusini 5E o'quv modeli asosida tashkil etish metodikasi	120
Qanoatova N. Kognitiv motivatsion yondashuv asosida talabalarni mustaqil ta'lim olishini ta'minlash	124
Mavlonov B. Fuqarolik jamiyati institutlarining huquqiy nigilizmni kamaytirishdagi roli	127
Maqsumova U. Yangi O'zbekistonda ayollar tadbirkorligini rivojlantirishning aksiologik asoslari	130
Маматкаримова Б. Совершенствование профессиональной лексики студентов, обучающихся по заочно-дистанционной форме обучения, на основе интегративного подхода	133
Marayimova K. Bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy-madaniy kompetentlikni muzey pedagogikasi vositasida rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	137
Maxmudov A. O'zbek jamiyatining ijtimoiy transformatsiyasida tarixiy xotira va modernizatsiya jarayonlari o'rtasidagi dialektik munosabatlar	140
Мирзабеков Х. Теоретико-методологические основы Китайско-ближневосточных отношений: общий обзор	142
Mo'yudinov A. Huquqiy ongda qadriyatlar va ongli harakatlar uyg'unligi	145
Murodov D., Oxunov R. Favqulodda Vaziyatlarda xodimlarni himoya qilishning huquqiy-me'yoriy asoslari: qiyosiy tahlil	148
Muxtorov K. Nogironligi bo'lgan shaxslarning siyosiy ongi va madaniyatini shallantirishning usul va vositalari	151
Nazarov D., Amanov A. O'zbekistondagi erkin iqtisodiy zonalarining atrof-muhitga ta'sirini iqtisodiy-geografik baholash	154
Nasretidinova F. "Elektr yoritish" fanini o'qitishda talabalarda texnik kompetentlikni shakllantirish	157
Negmatova D. Yangi O'zbekistonda mahallabay ishlash tizimi: ijtimoiy boshqaruvning yangi modeli sifatida	161
Normatov S. Intuitsiyaning muloqot jarayonidagi ijtimoiy-falsafiy ahamiyati	164
Oblomuradova X. Internet madaniyatining zamonaviy transformatsiyasi: ijtimoiy-falsafiy tahlil	167
Oripov T. Axborot jamiyatida ma'naviy xavfsizlik fenomeni: ijtimoiy-falsafiy tahlil	170
Otamurodov M. Xitoyning Shanxay hamkorlik tashkiloti doirasida Afg'onistonga nisbatan siyosati	173
Oxunov N. "Paradigma" tushunchasining falsafiy mazmuni	177

Raupova M. Maʼzura darslarini tashkillashtirishda suniy intellektdan foydalanib darslar samaradorligini oshirish yoʻllari.....	180
Raxmonaliyev A. Inklyuziv taʼlimning inson qadrini yuksaltirishdagi oʻrni.....	183
Рашитова А. Цифровая среда и трансформация национальной идентичности трудовых мигрантов.....	186
Roʻziyev Y. Mediasavodxonlik va axborot madaniyati fanining axborot texnologiyalari bilan uzviyligi.....	189
Saidov S. Abdulloh ibn Muqaffa axloqiy-falsafiy qarashlari shakllanishida ilmiy-madaniy muhit taʼsiri.....	192
Saydullayeva D. Siyosiy partiyalarning jamoatchilik bilan aloqalarining zamonaviy transformatsiyasi: xalqaro tajriba va innovatsion kommunikatsiya usullari.....	195
Tadjibayeva N. Davlat boshqaruvida raqamli transformatsiya.....	198
Tohirova G. Professional xizmat karyerasini shakllantirish va rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik asoslar.....	201
Tursunova D. Uzluksiz taʼlim tizimida yoshlarning tarixiy va maʼnaviy ideallarga aksiologik munosabatni rivojlantirishning pedagogik-falsafiy mexanizmlari.....	205
Tursunova L. Tilab Mahmudovning estetik qarashlari va ularning zamonaviy estetik yoʻnalishlar bilan qiyosiy tahlili.....	208
Uralov M. Oʻzbekistonda yoshlarning ekstremizmga nisbatan murosasizlik munosabatini oʻrganish metodologiyasi.....	211
Oʻrinboeva X. Boʻljak ingliz tili oʻqituvchilarida mustaqil taʼlim koʻnikmalarini rivojlantirishda reflektiv topshiriqlar samaradorligi.....	214
Xamidova M. Pareto qonunini amalga oshirishda texnologiyalarning oʻrni.....	217
Xolikov S., Abdusalomova A., Ibragimov T. Boʻlakli uzluksiz argumentli differensial tenglamalar sistemalarining sifat tahlili va ularning amaliy modellardagi tadbirlari.....	220
Xurramov M. Integratev yondashuv asosida boʻljak oʻqituvchilarini kasbiy pedagogik faoliyatga tayyorlashda zamonaviy axborot kommunikatsiyalardan foydalanish.....	223
Shakarova N. Talabalarning oliy taʼlim muassasasiga moslashuvi va xavotirlanish darajasining oʻzaro bogʻliqligi: ijtimoiy-psixologik tahlil.....	226
Shamsitdinova M. Ingliz tili darslarida huquqshunos talabalarning tinglab tushunish mahoratini oshirish.....	230
Shoimov Q. Ijtimoiy xavfsizlik va davlat qurilishi: konseptual asoslar hamda Oʻzbekiston tajribasi.....	234
Shomuradova D. Kasbiy diskurs va ESP integratsiyasining nazariy va metodologik asoslari.....	238
Ergashev I. Demokratik jamiyat rivojida tinchlik va barqarorlikni taʼminlashning ijtimoiy-falsafiy jihatlari.....	241
Ergashev I., Abdullayev B. Siyosiy aksiologik tahlil metodologiyasi.....	244
Esanov F. Jadidlar maʼnaviy merosining Yangi Oʻzbekiston barqarorligini taʼminlashdagi oʻrni.....	247
Yuldashev T. Inson borligʻining obyekt va subyekt birligi sifatidagi ontologik tahlili.....	250
Yuldasheva T. Taʼlim tizimida gender tengligini taʼminlashning nazariy va amaliy jihatlari.....	253
Yulchiyeva Z. Boshlangʻich sinf tabiiy fanlarni oʻqitishda innovatsion yondashuvlarning ahamiyati.....	256
Yusupov B. Yoshlar kiberxavfsizlik madaniyatini rivojlantirishning ijtimoiy-falsafiy modeli va takomillashtirish yoʻnalishlari.....	259
Yusupov Sh. Oʻzbekiston taraqqiyotida milliy manfaat va maʼnaviyat uygʻunligining dialektik ifodasi.....	262

Filologiya

Abdugʻaniyev J. Oʻzbek diplomatik diskursida terminlarning kognitiv-pragmatik va lingvokulturologik xususiyatlari: Prezident nutqlari korpusi asosida tahlil (2026).....	265
Abduraxmonova N., Kuvondikova G. Lingvistik korpus yaratishda esse materiallarini tayyorlash bosqichlari.....	268
Azimov A. Maqollarning roman matnidagi lingvomadaniy tahlili (Sidni Sheldonning “If tomorrow comes” romani misolida).....	272
Akobirova S. Raqamli media-matnlardagi manipulyatsiyaning psixolingvistik jihatlari.....	275
Aripova S. Tarjimashunoslikda konnotativ va denotativ maʼnolar muammosi.....	278
Atadjanova M. The study of adverbs in Indo-European languages: Classification, types, and linguistic approaches.....	281
Axunov M. Ingliz va oʻzbek tillarida kriminal terminologiyaning shakllanishi va metodologik asoslari.....	284
Буранова Ж. Трансформация архетипа «пути» в современной прозе: компаративный анализ творчества В. Пелевина и Х. Исмаилова.....	287
Boʻriyeva G. Doktor Syuz asarlarida bolalar psixologiyasining badiiy ifodasi.....	290
Yoqubova G. Alluziya va pretsedent birliklarning bolalar folklor qoʻshiqlarida qoʻllanilishi.....	293
Pyasova N. Abdurauf Fitrat adabiy merosi va milliy uygʻonish davri adabiyotida shaxs va jamiyat isloxati.....	296
Kenjayeva S. Oʻzbek tilidagi imlo xatolarining lingvistik tahlili (fonetik, morfologik, klaviatura xatolari va boshqalar).....	299
Кононова И. Особенности функционирования вставных конструкций в художественном тексте.....	302
Mamadaliyeva D. Ota va farzand munosabatlari badiiy talqinida milliy mentalitet va madaniy kodlarning oʻrni.....	305
Mustafoyeva N. Linguistic and linguopragmatic features of teaching legal writing in english.....	308
Nabiyeva Sh., Sharofiddinova N. Ingliz adabiyotining V.Vulf asarlari misolida modernizm davri va mental fazolarning lisoniy qurilishi.....	311
Nazarboyeva N. Similarities and differences cases in noun in english and uzbek languages.....	314
Naraliyeva Sh. Zamonaviy tilshunoslikda “diskurs” tushunchasining nazariy muammolari.....	317
Parvina O. Oʻzbek va ingliz maqollarining qiyosiy tahlili.....	320
Отыханова III. О некоторых контрастных характеристиках синтаксического строя русского и узбекского языков.....	323
Rasulova S. Vashington Irving prozasida lingvistik xususiyatlar orqali satira va yumorning ifodalanishi.....	326
Rahimov F. “Toʻy marosimi” konseptining milliy-madaniy talqini (anʼanaviy rus va oʻzbek madaniyatlarini misolida).....	329
Рустамова И. Когнитивно-стилистический анализ метафоры.....	332
Suyarova N. Lingvometaforik terminlarning lisoniy tabiati.....	336
Tursunova Sh. Nutqiy faoliyatning soʻzlashuv va yozma shakllarida flegmatik temperamentning namoyon boʻlishi.....	339
Toʻxtayeva D. Oʻzbek xalq maqollarida graduonimiya hodisasi: leksik-semantik va lingvopoetik xususiyatlar.....	342
Usmonova O. Oʻzbek va ingliz media-matnlarida yuridik terminlarning pragmatik salohiyati: illokutiv va perllokutiv aspektlar.....	345
Xoliqova Sh. Ingliz va oʻzbek tillarida kiyim-kechak leksikasi oʻrganilishining tarixi.....	348
Shukurova B. Badiiy matnda shakl va mazmun munosabati.....	351
Ergashova D. Compounding as the main type of word-formation.....	354